

NIZOZEMSKO 2008

První ranní paprsky, které nakukují okénkem Boeingu, mě pošimraly tak, že jsem plně procítl. Naklonil jsem se k Michalovi, který seděl u okénka, a pohlédl jsem na zem pod námi. K mému úžasu jsem viděl pravidelné čtvercové plochy zalité vodou a mezi nimi úzké cestičky. Proboha, rýžová pole! My jsme nechtěli do jihovýchodní Asie, však jsme letěli na západ Evropy.

Ale vše je jinak, pod námi nejsou rýžová pole, třebaže na první pohled z letadla se tak krajina tváří. Je to typická rovinná krajina Nizozemí, která má mnoho vodních ploch. Však podle své polohy získala i jméno. Zde je západní Evropa nejnižší, proto sem stékají velké západoevropské řeky, např. Rýn, který se zde rozlévá v mohutnou deltu.

Než dorolujeme k letištní budově, dumám nad tím, zda budu posílat pozdravy z Holandska, Nizozemí či Nizozemska. Nakonec vítězí název Nizozemí, který se hojně

používal ve druhé polovině minulého století. Nizozemsko mi přijde stejně umělé jako Česko a Holandsko je označení pouze dvou krajů ze 13 Nizozemského království.

Po odbavení a vyzvednutí zavazadel se s Michalem přesunujeme k žlutým automatům, ve kterých se dají koupit jízdenky na vlak. Výhodou automatů je to, že akceptují karty, jak se později ukáže, takto benevolentní byly pouze letištní automaty. Automaty na dalších nádražích přijímaly pouze karty Maestro. Ta jediná v mé výbavě kreditních a debetních karet chybí.

Tak už máme jízdenky a na třetí nástupiště právě přijíždí vlak, který nás zaveze přímo do Amsterdamu. Vlak je plný, přesto nacházíme dvě volná místa a usedáme, neboť máme před sebou 20 minut jízdy z letiště Schiphol do hlavního města.

Když opustíme krásnou budovu hlavního nádraží, v které panuje čilý rušný život, neboť právě prochází rekonstrukcí, ocitáme se na prostranství a před námi starý Amsterdam. Ale začínám být trochu rozpačitý, neboť ať se podívám vpravo, vlevo či rovně, všude je staveniště. První dojem z Amsterdamu je tedy ten, že se jedná o jedno velké staveniště. Jak se dozvídám později, radnice našla zalíbení v metru, proto k současným čtyřem trasám staví další. Takže střed města připomíná střed Prahy na přelomu 70. a 80. let 20. století.

Přesouváme se tramvají do muzejní čtvrti, neboť tam jsem rezervoval hotel; hotel s menší obchůzkou bloku nalézáme, ačkoliv ještě není čas na ubytování, můžeme si již zde nechat zavazadla a vyrazit do města pouze s fotoaparáty. Hlavním důvodem k návštěvě Nizozemska pro nás byly tramvajové provozy, a proto se vrháme hned do ulic fotit místní vozy.

Všímám si toho, že zde tramvaje jsou označené nejen čísly, ale i barevnými čtverci, kde barvy jsou

různě kombinované. Že by podíl negramotných v Nizozemsku nabýval vyšších hodnot, nebo zde takto pamatují na děti, které ještě nejsou školáky? Až po návratu se dovidám, že před číselným označením linek fungovalo barevné značení a z tradice přetrvává i na moderních vozech s digitálními orientacemi.

Za stálého cvakání našich digitálních fotoaparátů procházíme úzkými uličkami přes mosty, které se klenou nad proslulými grachty, a dorazili jsme opět k hlavnímu nádraží, kde se nachází informační středisko městské dopravy. V něm získáme mapu linek metra, tramvají a autobusů a už plánujeme, kam se vydáme, co je z hlediska provozu zajímavé. První, kam se musíme vypravit je souběh

tramvaje a metra. Od nádraží nás k této raritě veze tramvaj číslo 5.

A opravdu, souběh tramvaje a metra tu je. Na trati jezdí tramvaj číslo 5 a metro číslo 51. Když metro opustí svou trať a najede na tramvajovou trať, přestane se napájet z třetí boční kolejnice, zdvihne pantografy a napájí se z troleje stejně jako tramvaj. Jen zastávky jsou se smíšenými nástupišti, neboť metro má dveře o nějaký ten centimetr výš.

Na konečné se nachází velké nákupní centrum, ale neřekli byste, jak je těžké v něm najít láhev vody. Konečně se mi daří ukojit žízeň a můžeme jet prozkoumat další zvláštnost. Na severu Amsterdamu se už nachází moře, ale jde o to slavné vnitřní, kde nedochází ke střídání odlivu a přílivu, a to se zasypává a navážkou vznikají umělé ostrovy, kde probíhá stavební boom, developři jsou prostě všude draví. Ale tady rovnou ke vznikajícím obytným plochám vedou tramvaje, která nejdříve jede tunelem pod mořem a pak menší vzdálenosti mezi navážkami překonává po mostech.

Na sídlišti objevujeme prodejnu, která je nizozemskou mutací nám známého Albertu, kde si nakupujeme potraviny na večer. Co si koupit dobrého na zub? S Michalem se rozhodujeme pro sýr, však jsme v zemi sýrů. U pokladny jsem zaskočený, neboť pokladna ukazuje 6,03 €, vysypu na pult drobáky a odpočítám přesnou hodnotu, jenže pokladní spouští anglicky, že chce 5 evrocentů, jelikož od 1. ledna v Nizozemsku již neobíhají jedníky a dvojníky. Teď mi teprve dochází, proč nizozemská pošta zvýšila cenu známek. Nezvýšila, pouze zaokrouhlila, neboť nejdrobnější mincí se stává pětcent.

A Michal má zajímavý nápad, povečeříme venku, proč se tísnit na hotelu? Tak nacházíme v plánku města zajímavý Východní park, ke kterému tedy zamíříme. Dojedeme tam už za tmy, přesto usedáme na první lavičku v parku a hodujeme. Kolem nás spěchají lidé z práce, pejskaři venčí své miláčky a dost lidí kolem nás profrčí na kole.

Začne padat chlad a na nás i únava prvního dne, jelikož jsme dnes brzo vstávali. Letěli jsme do Amsterdamu s nízkonákladovou společností, a ta má odlety a přílety buď brzo ráno či pozdě večer.

Na hotelu nás čeká rozčarování. Náš pokoj má opravdu televizi, sprchu i záchod, jak bylo inzerováno, ale jedná se o dlouhou úzkou místnost s nedovírajícím oknem. Zima

v místnosti je značná, dá se přirovnat té venkovní. Michal ihned pouští topení, pokouší se zavřít jednoduché okno a posléze ho utěsnit velkým těžkým závěsem, který brání přísunu tepla z topení do místnosti. Nakonec vše umně zvládne tak, že okno je ucpané zkráceným závěsem. Tak ještě upravit lůžka, neboť někdo před námi si z dvou postelí udělal letiště. O to ani jeden z nás nestojí, a tak vracíme postele do jejich původní polohy, kterou si stvrzujeme i umístěnými lampičkami na zdi. Večer se pokoušíme o rozhovor, ale po pár větách se už od Michala odpovědi nedočkám a blaženě usínám též.

Druhý den je sobota a za námi má z Bruselu přijet Kačka. Vlak ji přiveze na hlavní nádraží po 11. hodině, takže je spousta času, neboť jsem zvyklý vstávat brzo. A ejhle po promnutí oček zjišťuji, že je půl desáté. Snídaně se podává pouze do 10. Rychle se myjeme, oblékáme a zjišťujeme, že v hotelu je ubytováno mnoho turistů, vypadá to na školní zájezdy středoškoláků, dokonce zaslechnu i češtinu. Po pár strkancích a dloubnutí do žeber, neboť bufet opravdu praská ve švech, se s Michalem proboujeme k jídlu, posléze i ke stolu a domlouváme se, že zítra musíme jít na snídani hned, jak otevřou.

Na nádraží jsme přesně v 11 hodin a zjišťuji na informacích, na které to nástupiště přijede vlak z Bruselu. Vlak přijel na čas, vyvalilo se z něj mnoho lidí a našťastí i Kačka. Už se těším, jak nám zprostředkuje prohlídku Amsterdamu.

Po uvítání je plán jasný, Kačka tvrdí, že nejhezčí pohled na Amsterdam je z lodi, která pluje po kanálech. Hned před nádražím je přístaviště výletních lodí, proto neváháme a kupujeme si lístky na hodinovou projížďku. Musím ještě zmínit, že tato země je velmi nakloněná plastikovým penězům, neboť téměř všude se dá platit kartami.

Nalodíme se a loď hned vyplouvá, dokonce to máme i s anglickým výkladem, Kačka nám tedy poslouží i jako tlumočnice.

Počasí nám vskutku přeje. Je polovina února, den je slunečný a nebe bez jediného mráčku. A taky se nám potvrzují Kaččina slova; Amsterdam z lodi je opravdu nádherný. A i když teploty jsou lehce nad nulou, tak nám to nevadí, neboť loď má krytou palubu a já objevuji, že na zádi je část paluby otevřená a odcházím tam lovit pár snímků. V té chvíli se tam za mnou nahrnou i další turisté, zřejmě i z Indie. Ale trochu nám kazí náladu, neboť ti jediní nezavírají spojovací dveře a zima proniká i do kryté části. Loď nás unáší, a my se díváme tu doprava a hned zase doleva.

To už jsme však obepluli historický střed Amsterdamu a zamířili jsme na volné moře Markermeer, které je však naprosto klidné a zkrácené hrázemi, aby nedocházelo k zaplavování města i krajiny. Naše hodinová plavba je u konce a teď nás čeká pěší poznávání města. Kačka nám slíbila, že nás vezme do Coffeeshopu a do čtvrti červených luceren. Obojí je v Nizozemí legální, ale jinde v Evropě ne. Takže máme před sebou odpoledne prodchnuté drogami, samozřejmě těmi měkkými jako je hašiš a marihuana, a legalizovanou prostitucí.

Nejdříve se na to musíme posilnit a ptám se Kačky, zda tu zná nějakou dobrou restauraci, kde bychom si mohli dát rybu. Dostane se mi lakonické odpovědi, že v Amsterdamu Kačka zná pouze Burgerking, neboť všichni chtějí tam. My jsme tam s Michalem poobědvali včera a moc jsme si nepochutnali, dnes tedy zvítězí KFC, ale děs, běs a hrůza. Pomalá obsluha, plno lidí a nechutnalo nám. Nizozemci nemají zřejmě svou ucelenou kuchyni, stejně jako v Belgii převládá k obědu buď rychlé občerstvení anebo obložené bagety, které jsou vlastně taky rychlým občerstvením.

Po tom hrůzném obědě jsme se dohodli, že si spravíme chuť v kavárně, ještě tedy v normální kavárně, kde se podává káva a ne hašiš. Jelikož kávu nepiji, objednal jsem si horkou čokoládu. A když

mi ji přinesli, byl jsem ohromen, neboť jsem dostal sklenici horkého mléka a na špejli zabalenou kostku čokolády, jež jsem mácháním v horkém mléce rozpustil.

Poté jsme se vydali už na pěší túru Amsterdamem za neřestmi tohoto města. Nejdříve nás však Kačka zavedla k domu, ve kterém pobýval známý malíř Rembrandt, popravdě řečeno hezčí dům měl tento umělec v Antverpách.

A pak to přišlo, dorazili jsme k Waagu, který je nejstarším zachovalým vstupním hradebním objektem města a má mnoho věží a věžiček. Připomíná mi zámky z Disneyho kreslených pohádek. A u této historické váhy se nachází jeden z Coffeeshopů, kde si můžete zakoupit měkkou drogu. Ještě mezi dveřmi váhám, zda opravdu stojím o takový zážitek.

Hned za dveřmi je přítmi, které podporuje těžký voňavý namodralý dým z konzumovaného hašišu a marihuany. Narážím do mátožných postav, které jsou špinavé, celkově sešlé, s prázdnými pohledy. Dokonce i klopýtám přes ležící postavy, které v tom opojném prostředí vůbec nevnímám. Rozum se přepíná do jiných obrátek a světů, já jen vnímám karibskou hudbu, fantaskní barvy a proměny prostoru. Dokonce támhle obrovský černoš aplikuje nějakému mladíkovi drogu přímo do žíly, ale nějak se mu nedaří a mladíkovi se řine po ruce horká rudá krev, on se však jen přiblblle tlemí.

Tak nějak si to představuji a vůbec se mi tam nechce. Přesto jsem Michalem a Kačkou vcucnutý dovnitř. Překvapuje mě čistota prostředí, jen ten těžký modrý voňavý dým tu opravdu je. Dorážíme k pultu, za kterým je urostlý Jamajčan (nevím proč, ale nějak mám marihuanu spojenou s Karibikem), u kterého si nakoupíme a s drahocenným kupem jdeme po strmých schodech do patra, odkud je krásný pohled na Waag.

Michal si zbaští svůj vytoužený speciální koláček a my s Kačkou si vypijeme nekřesťansky drahou vodu. Po návštěvě coffeeshopu, kde mimochodem i toalety byly naprosto čisté, nás čekají už pouze prodejní děvčata. Cestou do čtvrti červených luceren mjíme velmi praktické zařízení – pouliční pisoár. Močícího chlapa nic nekryje a své soukromí sdílí s celou ulicí.

To už však jsme ve vykřičené čtvrti; na první pohled hranici tohoto velkého nevěstince nic neoznamuje a já se zorientuji, až když spoře oděna dívčina otevírá dveře od své výlohy a pohybem ruky mě láká k sobě.

A ve vedlejší výloze se producíruje další polonahá holka, a za dalším oknem nějaká erosenka znuděně civí na ulici. No jo no, je teprve odpoledne, takže žádný kšeft, ačkoliv jiná výloha je zatažená těžkým neprůsvitným závěsem, tam se zřejmě pracuje.

Nechápu, jak tato zařízení můžou ročně do městské kasy přivést mnoho peněz, však je to jak v Dubí, takže pro našince, který někdy projížděl na Cínovec tímto nechvalně známým městem, nic nového či zajímavého. Neboť i tady ve výkladních skříních objevíte spíše exotická děvčata. Ale amsterodamská radnice vykazuje značný prospěch z legalizace prostituce, tak proč se u nás toto nejstarší řemeslo zdráhají zákonodárci zlegalizovat a zajistit tak

příjmy do státního rozpočtu? Odvolávají se na to, že stát nemůže být pasákem, ale když si to může dovolit taková demokracie, která vládne v Nizozemí? Zřejmě by se asi některým našim politikům nechtělo dělit o zisk z prostituce, která je tedy i nadále nelegální, přesto přítomná.

Jsem tím místem zklamaný, ale co jsem vlastně čekal? Aspoň že ty výkladní skříně lásky jsou vystřídané nevkusnými a kýčovitými sexshopy či pornokiny.

Vracíme se zpátky na Dam – centrální náměstí Amsterodamu, kterému vévodí královský palác a památník obětem druhé světové války. Když však opouštíte vykřičenou čtvrť, kde tedy bylo celkem

ticho, objevuji u místního kostela zřejmě ono vytyčení hranice prostituce. V dlažbě je bronzový odlitek ženských ňader a ruky, která je laská.

Jelikož je Kačka nastydlá, vyprovázíme ji na nádraží, aby stihla vlak do Bruselu. Přes okénko vlaku komunikujeme ještě prstovou abecedou, inu nezapřeme, že jsme v dětství jezdili na pionýrské tábory. Když dochází na loučení, postřehnu, že kromě Kačky mi mává i dáma v letech, která sedí za Kačkou, nu což, snad obě budou mít

šťastnou cestu.

A co s načatým večerem? Fotit se už nedá, tak se odebíráme na hotel a tentokrát jsem to já, kdo Michalovi neodpovídá, neboť tvrdě usínám.

V neděli snídáme velmi brzo; jakmile otevřou bufet, nandáváme si bez problému snídani a dokonce můžu udělat i toasty. Z hotelu vyrážíme brzo, abychom stihli vlak do Rotterdamu. Z vlaku uvidíme obrovskou arénu, která je domovem týmu v kopané – Ajaxu Amsterodamu. Tam se budeme muset někdy vypravit a nafotit si tuto fotbalovou svatyni.

Vlak je téměř prázdný a my přijíždíme za nějaký čas do největšího přístavu Evropy. To snad není možné, i toto nádraží prochází rekonstrukcí a i zde se buduje metro, takže před hlavním nádražím opět staveniště.

Rotterdam na první pohled neoplývá starou architekturou, to je zapříčiněno kobercovým náletem, jenž za druhé světové války zlikvidoval téměř celý Rotterdam. Město však povstalo z trosek a popelu jako legendární bájný pták Fénix a dnes překypuje moderními stavbami. Nás však zajímají především tramvaje, vydáváme se tedy po kolejích na jih k přístavu. Přístav se táhne z centra města až k břehům Severního moře. Nikoho tedy nemůže překvapit množství vodních ptáků, se kterými se v Nizozemsku setkáváme: racci, kachny, husy, lysky a potápky. Dalo by se říci, že holubi a vrabci jsou tu v menšině.

Protože je nedělní ráno, je všude ticho a jedoucí neslyšná tramvaj je spíše výjimkou. Docházíme s Michalem do starého jachetního přístavu, který se honosí názvem Delfshaven.

Rotterdamské nábřeží je krásné a výstavní a široká řeka Lek nás odděluje od druhého břehu, kde se nachází moderní přístavní část města. Řeka Lek patří k Rýnské deltě, proto Rotterdam může plnit funkci říčního i námořního přístavu, ačkoliv k moři je to zhruba ještě 35 kilometrů.

Dominantou je zde nový Erasmův most, který spojuje oba břehy a nese jméno středověkého učenice Erasma Rotterdamského. V průvodci se dočítám, že místní tento most překřtili na Parkinsonův. Když po něm kráčíme, je nám to hned jasné. Každé vozidlo, ať automobil, tramvaj či autobus, rozechvěje most do nepříjemných vibrací.

Přesto nám tato konstrukční vada nezabrání v tom, abychom ho tam a zpět přešli. Při zpáteční cestě k nádraží mi foťák oznámil, že baterky jsou zcela vybité. Ze zálohy vytahuji čerstvě nabité a můžu fotit dál. Rotterdam nás celkem zklamal, tak při obědě plánujeme při zpáteční cestě do hlavního města zastávku v sídelním městě království.

Haag od Rotterdamu není vzdálený. Za chvíli vystupujeme v Haagu na nádraží. Hlavní trať však neprochází centrem Haagu, proto vyčkáme dalšího vlaku, který jede na hlavní haagské nádraží, které je úvratňové a všechny vlaky tam svou cestu končí.

Nádraží je víceúrovňové v přízemí jsou ukončeny vlaky a v prvním patře odbavují cestující tramvaje.

Toužíme však po historickém centru, neboť po návštěvě Rotterdamu je hlad po památkách velký. Cestou do centra míjíme dům, kterým tramvaje projíždějí. Ač mám tramvaje rád, v takovém domě bych byt mít nemusel.

Za chvíli jsme v historickém centru, kde se kocháme seskupením budov Binnenhof, který je současným sídlem vlády a parlamentu. V minulosti zde sídlili hrabata z Holandska. Jednou za rok sem přijíždí královna ve zlatém kočáru na slavnostní zasedání parlamentu, však to ze svého paláce nemá tak daleko. Teď myslím palác králové, který se nachází v sídelním městě Haagu. Z královského paláce v Amsterdamu by to nepochybně daleko měla. Vůbec se nedivím, že královna, vláda i parlament sídlí v tomto nejkrásnějším městě Nizozemí. A to zatím vidíme pouze část historických památek, které toto město nabízí.

Na severní straně soubor budov obklopuje vodní plocha a samotný Binnenhof je průchozí jako Pražský hrad; rozlohou se našemu sídlu rovnat nemůže.

Procházíme komplexem od západu k východu a na východní straně se obdivujeme půvabnému domu Mauritshuis, který nechal postavit hrabě Mořic Oranžsko-Nasavský. V současné době je v něm umístěna galerie.

Od sídelního místa naše kroky vedou, samozřejmě za ustavičného focení tramvají, k paláci králové. Ten je ukryt v tiché historické zástavbě a oproti královskému paláci má i své soukromí v podobě přilehlé zahrady a parku, ten je veřejnosti přístupný. Palác je rozlohou menší než ten královský v Amsterdamu, ale je malebnější a lépe umístěný. Opravdu se královně nedivím, že svou pracovnu má zde, v Haagu.

Slunce se pomalu chýlí k západu, přesto ještě poskytuje dostatek světla k focení a my od paláce králové míříme stále na sever k Paláci míru, kde v současné době zasedá a sídlí Mezinárodní soudní dvůr. Ano, tady jsou v současné době souzeni mezinárodní zločinci za rozpoutání válek, genocidu a světové utrpení; jen mám dojem, že ne všichni, kteří si to zaslouží a ohrožují světový mír, zde stanou v roli obžalovaných. K úvaze je i téma, zda celosvětový mír není spíš utopií, ideálním stavem, po kterém toužíme, ale který nedokážeme naplnit.

U železných vstupních vrat se nachází památník celosvětovému míru, který je znázorněn svícem, z něhož má planout plamen míru, dokola jsou zasazeny do betonu vzácné kameny ze země, jež se zavázaly k podpoře Mezinárodního soudního dvora.

Bohužel, jak se dozvídám z informační tabulky, plamen bude hořet pouze ve chvílích, kdy nebude ve světě žádný vojenský konflikt. Mám smutný pocit, že místní plynárny na tomto podniku nevydělají ani jeden evrocent. Však ten už v Nizozemí není v platnosti.

Vracíme se při západu slunce zpět do centra a pomalu míříme k nádraží, abychom chytili vlak a dospěli

do hotelu v rozumnou dobu.

V blízkosti centra se nachází malá čínská čtvrť, kde v jedné z asijských restaurací povečeříme. A na vlak vyrážíme až za úplné tmy. Teda pouliční osvětlení zde funguje, takže tma je jen na obloze, dole ve městě jedou na plný výkon halogenové výbojky. Ale to už nás vlak veze vstříc Amsterdamu.

V pondělí se rozhodujeme pro další výlet za hranice hlavního města, neboť jsme na sebe hrdí, že jsme včerejší výlet zvládli na výbornou a cestování vlaky nás nadchlo. V pondělí ráno je náš hotel už tichý, neboť víkendoví turisté jsou pryč, přesto opět vyrážíme brzo, neboť na program dnes máme opět dvě města: Naarden a Utrecht.

Nenechte se zmást tím, že v Naardenu by jezdily tramvaje. Kdepak, ty očekáváme až v Utrechtu. Snad nemusím nikomu vysvětlovat, proč naše cesta vede

do Naardenu, kdo neví, tak jen na ujasněnou, jsem učitel.

Přímo do Naardenu však vlak nejezdí, přesto nádraží nese název Naarden – Bossum. Bossum je větší město, které je od Naardenu vzdálené asi dva kilometry, možná tři až pět.

Vystupujeme na tomto nádraží v časnou hodinu, a i když je již pracovní den, nikde nikdo, koho bychom se mohli zeptat na cestu a na informační mapě města je pouze jinovatka. Přesto z ní získáváme základní informace a přibližný směr, kterým se k Naardenu dát.

Naarden je středověká vojenská pevnost, jež má zajímavý půdorys a dvojí vodní příkop, který sloužil k ochraně.

V ospalém malém městečku nikoho nepotkáváme, a tudíž intuitivně míříme ke katedrále, která je uprostřed města.

A před katedrálou je on, původce a pravý důvod naší návštěvy Naardenu. Samozřejmě že je pouze zosobněn v sochu, neboť již více než 300 let Jan Amos Komenský nežije. A právě zde 15. listopadu 1670 umírá a jeho ostatky jsou tu pohřbené. Mylně se domnívám, že v této katedrále. Hledáme vchod dovnitř, ale je uzamčen a z tabulky se dozvídáme, že se katedrála otevírá pouze na mši a ta probíhá pouze v květnu lichého roku. Tak tam se tedy nedostaneme.

Někde tu musí být muzeum Komenského, proto pátráme dál.

V tak malém městě to není nic těžkého, pár kroků od katedrály se nachází muzeum, které je otevřeno celoročně od středy do neděle. Takže další zamčené dveře.

Dovídáme se, že hrobka s ostatky Učitele národů se nachází zde v muzeu ve Valonské kapli, naneštěstí kaple je přístupná pouze z muzea. Tu informaci získáváme celkem lehce, neboť informace jsou zde uvedené nizozemsky, anglicky a česky. Na volně přístupném nádvoří objevujeme bustu našeho rodáka a to je asi vše, co tohoto biskupa Jednoty bratrské připomíná.

Vracíme se ke katedrále, poněvadž v její blízkosti je zajímavá restaurace. Zajímavá je hlavně cenami, které nepřekračují 10 evro za hlavní chod. Restaurace otvírá v poledne, máme tedy ještě hodinku čas, kterou trávíme prohlídkou hradeb. Ranní mlha se již zvedla a sluníčko příjemně hřeje.

Hřeje dokonce tak, že u památníku na lavičce můžeme i chvíli posedět. V družném hovoru nám hodinka uteče a zvon katedrální věže nás zve k obědu svým odbíjením poledne.

Čeká nás nemilé překvapení, kterého jsme si dopoledne nevšimli, v pondělí je restaurace zavřená, i ta druhá přes náměstí. Dokonce je v pondělí zavřené i informační centrum. Naštěstí vše zachrání Albert, který jediný má v pondělí otevřeno. Tam můžeme potkat i pár místních, kteří si přišli nakoupit.

Tak nezbyvá nic jiného, než se vrátit na nádraží a vlakem přejet do Utrechtu, do posledního města Nizozemského království, které má tramvajový provoz.

V Utrechtu u hlavního nádraží končí tramvaje, ale jedná se spíš o regiotramvaj, která se zde nazývá rychlou tramvají. Jde tedy o něco mezi tramvají a vlakem. A jak zjišťujeme,

od nádraží se trať vydá nejpřímější cestou pryč z města a spojuje s Utrechtem přilehlé obce. Takže pro nás ztrácí důležitost a my ztrácíme zájem o ni.

Pro změnu i Utrecht je jedním velkým stavenišťem, jen se mi nepodařilo vyšpiónit, zda se též jedná o stavbu metra.

V Utrechtu u nádraží je velká plocha na odstavování kol a stejně jako v Amsterdamu máme i zde velký problém se vyhýbat všem přítomným cyklistům. Problém s cyklisty tu řeší i zvláštní dopravní značky, které zakazují stání kolům a mopedům. Zřejmě v Utrechtu mají problém s hustým cyklistickým provozem.

Utrecht naštěstí nabízí zajímavé historické centrum, do kterého se noříme a obdivujeme zdejší hlavní kanál, který je hluboko pod úrovní vozovky a jeho zpevněné vysoké břehy slouží jako oddechové kavárničky a restaurace. Dříve však tyto prostory sloužily jako úkryt před dobyvateli.

Cesta podél kanálu nás dovede až ke katedrále, resp. došli jsme k nejvyšší věži města, která slouží jako zvonice katedrály. Věž Domtoren měří úctyhodných 112 metrů a

ve středověku byla spojena s katedrálou. Jenže v roce 1674 přišla vichřice a zpusťovala střední loď katedrály. Od té doby stojí dominanta města osamocená, přesto je symbolem Utrechtu, neboť je snad viditelná ze všech koutů.

K naší nelibosti je výstup na věž pouze v sudé hodiny a teď je právě 15 hodin, poslechneme si alespoň věžní zvony. U kanálu se snažíme najít nějakou restauraci, kde bychom pojedli. Vybírám prostornou nekuřáckou restauraci, kde inzerují mušle. Po těch mořských potvůrkách se můžu utlouct.

Co se týká kouření, v Nizozemí se snad kouří všude, samozřejmě že některá místa jsou pro kuřáky zapovězená: hromadné dopravní prostředky, rychlá občerstvení a muzea, přesto na zastávkách a nádražích se kouří klidně i pod značkou zákazu kouření, zřejmě je to dáno kosmopolitním rázem celého království.

Sedíme v příjemné restauraci, na obsluhu si vyžádáme jídelní lístky v němčině (pro Michala) a v angličtině (pro mne). A číšníkům nedělá problém s námi hovořit těmito jazyky. Za malou chvíli přede mnou stojí hrnec plný mušlí a já se do nich s chutí pouštím.

Čas se nachýlil a my pomýšlíme na cestu zpět do Amsterdamu. Naarden i Utrecht nás opravdu oblažily, neboť jsou to města, která mají svou historii, malebnost a půvab.

Vstáváme do úterního dne s vědomím, že už máme před sebou pouze jeden celý řádný den. Utěšujeme se tím, že ve středu odlétáme až večer, takže máme k dispozici vlastně dny dva. Oba dny věnujeme Amsterdamu a tramvajím, to znamená, projet všechny konečné a nafotit hodně fotek.

Přesto naše první cesta vede k fotbalovému stadiónu Ajaxu. Sice počasí se tváří, že se

neumoudří. Je stále zataženo a mlha. Hlavně že neprší. Do večerejška nám počasí přálo, tak má právo si dnes udělat sychravý den, když je ten únor.

K Ajax aréně jsme dorazili tramvají a metrem. Opět i zde panuje rušná stavební činnost, to nás neodradí a snažíme se celou arénu dostat do hledáčku. U mne se jedná o marnou činnost, ale všimnu si, že přímo naproti je vícepodlažní garáž, kam je přístup bez omezení, a z její střechy se nám daří fotky udělat. Jen kdyby ta mlha se zvedla.

Michal objevuje, že zde mají i prodejnu pro fanoušky a jelikož jeho kamarádka Lucka hraje kopanou, rozhodne se jí koupit pěkné bavlněné modré tričko. Když mi ten kousek oděvu před obchodem ukazuje, ptám se na věk Lucky. Neb to tričko mi připomíná spíš obleček na panenky. Tak se Michal rozhodl, že si ho nechá vyměnit za větší.

Jenže ouha, tričko mu nevymění, ale prý si může koupit další. Tak takto se dělá obchod na fanoušcích. Vypadají neoblomně a dohadováním strávíme asi deset minut. Pak Michal vytasí argument, že sem kvůli tomu tričku jede přes tisíc kilometrů, to nakonec prodejce a jeho vedoucího oblomí a dost neochotně mu tričko vymění.

Vůbec s tričky v Amsterdamu máme patálie. V sobotu, když s námi byla Kačenka, sháněli jsme na mne žluté tričko. K dispozici byla jen trička černá či oranžová. To je jasné, však oranžová barva je jejich národní. Ale já trval na žlutém. Nakonec Kačka našla prodejnu, kde tričko udělají na počkání. Můžete si vybrat barvu trička i nápis. Jenže bylo před zavíračkou, tak jsem si měl přijít v pondělí, neboť v neděli je zavírací doba. V pondělí jsme byli v Naardenu a Utrechtu, a tak jsem se pro slíbené tričko dostavil v úterý, ale to vypadalo, že je taky zavírací den. Už jsem se bál, že si dárek od Kačky nebudu moci vyzvednout, ale Michal se svou razancí se dobouchal na obsluhu, která nám přes staženou roletu sdělila, že je zavřeno a ať přijdeme ve středu v 11. No a ve středu v 11 opět zavřeno. To už jsme se ale ve čtvrt na dvanáct dobouchali. Neochotně otevřeli a tričko mi vydali. Takže díky Kačence i Michalovi já můžu chodit ve žlutém tričku s nápisem Amsterdam.

Od Ajaxu jsme se vydali k muzeu tramvají, které je blízko vozovny. Od května do září odtud vypravují historické tramvaje. Toto muzeum má klasickou letní otvírací dobu, takže jsme se mohli kochat pouze z venku. Přesto se nám dařilo fotit tramvaje celý den a i den následující. Zodpovědně můžu prohlásit, že se nám povedlo projet téměř všechny tratě i konečné.

Poslední den před odletem jsme ještě navštívili květinový trh, neboť Michal potřeboval nakoupit cibule tulipánů, což je v Nizozemsku celkem dobrý vývozní artikl.

Pomalou se začalo šepit a my jsme se z finančních důvodů rozhodli pro přepravu na letiště MHD, protože jsme měli na MHD vícedenní jízdenku. Zažili jsme trochu adrenalin, když jsme zjistili, že jízdní řád vyvěšený na zastávce neodpovídá údajům, které jsme dostali v informacích. Naštěstí přijíždí naprosto prázdný autobus číslo 195 a odváží nás až před letiště. A je nejvyšší čas, protože jsem pobytem v Nizozemí tak unavený, že jen stěží zvládám vystát frontu při odbavení. A když dosednu na místo v letadle, jsem neskonale šťastný, že jsme tuto nizozemskou misi za tramvajemi zvládli.

